

Educació i equitat en les polítiques culturals | La comunitat i els agents culturals locals

Publicat per [Interacció](#) [1] el 07/11/2019 - 12:35 | Última modificació: 08/10/2020 - 14:41

Des de les polítiques culturals cal tenir en compte necessitats que s'han identificat els darrers anys i que demanen estratègies i llenguatges propis. **El dret a participar en la vida cultural de la ciutat està condicionat per creixents desigualtats socials.** El gènere, el territori o la classe social, entre d'altres, són factors que condicionen les nostres oportunitats per a l'accés, la pràctica i la presa de decisions en l'àmbit cultural. Fins a quin punt les relacions entre cultura i educació poden donar resposta a aquest repte?

Educació i equitat en les polítiques culturals

Aquest segon repte serà coordinat per [Nicolás Barbieri](#) [2], doctor en ciències polítiques, investigador i professor a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). És especialista en la recerca que analitza les polítiques públiques i la gestió pública. Entre d'altres ha fet recerca al voltant de les polítiques culturals i urbanes, l'acció comunitària, la salut i els serveis públics socials.

Formant part del grup motor, Barbieri treballa en la mesura desenvolupada pel govern de l'Ajuntament de Barcelona, elaborada amb una metodologia basada en la transversalitat, la cooperació entre administracions i la construcció d'una visió compartida entre els àmbits cultural i educatiu. Podeu consultar el document complet que compren les mesures per a una política pública transversal en els àmbits de cultura i educació a Barcelona: «[Mesura de Govern i Pla d'accions. Cap a una Política Pública de Cultura i Educació \[3\]](#)» (2019).

En aquest cas, amb l'objectiu de determinar com els municipis es plantegen els reptes vinculats a l'equitat cultural en l'àmbit de l'acció pública i quins són els factors que generen més desigualtat, trobem [«L'equitat en les polítiques culturals. Estudi de casos amb metodologia de recerca participativa \[4\].»](#) (2019) és un estudi de Nicolás Barbieri i Yunailis Salazar per a la Diputació de Barcelona, amb la participació del Prat de Llobregat, Igualada, Sabadell i Tiana.

Per a què serveix la política cultural dels governs? Si bé és clar que les eleccions no es decideixen a les plataformes de la política cultural, sí que la cultura configura profundament la manera com les persones veuen i experimenten el món. És per això que la política cultural tot i ser massa sovint l'àrea de govern amb menys pes, d'altra banda és la més important. [«The cultural policy puzzle. Is cultural policy a problem or a solution for social inequality? \[5\]»](#) IPPR Progressive Review (2019) és un estudi de Dave O'Brien, que treballa entorn les indústries culturals i creatives i que us recomana Barbieri.

Per entendre millor què significa aquesta transversalitat de la cultura, malgrat les limitacions que suposen les àrees delimitades políticament, el trobem en l'Agenda 21 de cultura, com podeu trobar a Interacció, en aquest post sobre aquesta guia pràctica para la acción local: [La cultura transversal en el desen \[6\]volupament sostenible \[6\]](#). Concretament, Nicolás Barbieri ens emplaça a llegir aquest breu article [«Reflexiones sobre cultura, desarrollo sostenible y derechos c \[7\]ulturales \[7\]»](#) CGLU - Cultura 21 (2014) de Farida Shaheed, relatora especial de les Nacions Unides en l'esfera dels Drets Culturals, que defensa entre moltes altres idees que **“Els drets culturals tenen tres dimensions essencials i interdependents: la lliure creativitat, l'accés al patrimoni cultural i la diversitat. El paper de la cultura en el desenvolupament sostenible és crucial i es basa en garantir els drets culturals per a tothom.”**

La relació amb la comunitat i els agents culturals locals.

El **tercer repte** aborda una de les tasques fonamentals de les regidories que consisteix a detectar el talent local i a establir aliances i projectes de treball conjunt. **La cultura no es pot entendre com un monopoli de l'ajuntament, ni tampoc tenen validesa les visions dirigistes.** Altrament, cal pensar en termes de col·laboració, per la qual cosa és imprescindible teixir una visió global que tingui en compte els agents locals.

Un municipi és un col·lectiu de col·lectius i de comunitats que creen una comunitat que enxarxa els agents culturals més diversos. [Marta Ardiaca](#) [8] és tècnica de cultura a l'Ajuntament del Prat i ens **obre camí a reflexionar sobre el repte que suposa el nexa entre els agents culturals i la comunitat local.**

ESPACIO RIZOMA
Espacios para la cultura local y sus redes

En aquest cas, Ardiaca, proposa hackejar la cultura local i per això ens presenta un article de [José Ramón Insa Alba](#) [9], en el que exposa que segons ell cal **“un hacker de la cultura per posar en comú la informació, facilitar l'accés a la informació i als recursos i compartir les competències i perícies”**. Podeu aprofundir en el significat d'aquest hackeig llegint l'article complet [«Notas para una ética hacker en la cultura local \[10\]»](#) a [Espacio Rizoma](#) [11] (2019).

En relació a les comunitats, en un moment en què la filosofia i la política busquen la comunitat com una cosa a recuperar i el comú com una cosa a produir col·lectivament, [«Un mundo común \[12\]»](#) (2013) de Marina Garcés, proposa un pas enrere: descobrir el món comú en el qual ja estem, vulguem o no, implicats. El capítol concret que recomana Ardiaca, és l'anomenat [“Más allá de la crítica cultural \[12\]”](#), entre les pàgines 77 i 80.

D'aquest llibre, en rescata dues cites de l'article complet per tal de disparar el debat:

"La cultura no es un producto a vender ni un patrimonio a defender. Es una actividad viva, plural y conflictiva con la que hombres y mujeres damos sentido al mundo que compartimos y nos implicamos en él. Por eso una relación entre política y cultura sólo puede apuntar hacia la necesidad de "desapropiar la cultura" para hacer posible otra experiencia del nosotros."

(...)

"Hay un rumor que busca otras cosas, que intenta hablar de otra manera, que murmura otros lenguajes. Es el sonido de una voz que no quiere participar sino implicarse en lo que vive, en lo que crea, en lo que sabe, en lo que desea. Para esta voz, anónima y plural, la cultura no es un instrumento sino una necesidad. Para esta voz no se trata de instrumentalizar la cultura sino de usarla. La cultura no es un producto o un patrimonio. Es la actividad significativa de una sociedad capaz de pensarse a sí misma."

Aquest seguit d'idees i publicacions ens poden ajudar a situar-nos pel 12 i 13 de novembre al debat [Interacció 19 \[13\]](#) 'Un mandat per a la cultura [13]', que serà un punt de trobada, diàlegs i reflexions entre regidores i regidores de cultura de la demarcació de la Província de Barcelona, un primer pas per a possibles declaracions i accions conjuntes que posin en valor les accions dels municipis en el terreny cultural.

Participa-hi!

Debat INTERACCIÓ 19

Un mandat per a la cultura

[13]

[Inicieu sessió \[14\]](#) o [registreu-vos \[15\]](#) per a enviar comentaris

Categories: Debat 2019

Categories: Debats Interacció

Categories: Bibliografia

Etiquetes: polítiques públiques

Etiquetes: comunitats

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: igualtat

Etiquetes: educació

Etiquetes: #debat19

- [16]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/educaci%C3%B3-equitat-comunitat>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/members/barberin>

[3] https://fundacionbibliotecasocial.org/content/uploads/2019/03/2019_ajuntament_bcn_mg_culturaeducacio_plaaccio_af.pdf

[4] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2019/09/16/equitat-cultura-estudi-de-casos-amb-metodologia-de-recerca-participativa>

[5] [https://www.research.ed.ac.uk/portal/en/publications/the-cultural-policy-puzzle\(77db9f0c-](https://www.research.ed.ac.uk/portal/en/publications/the-cultural-policy-puzzle(77db9f0c-)

d328-45c9-acda-5e6c66d7fae2).html

[6] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/cultura-ODS>

[7] http://agenda21culture.net/sites/default/files/files/pages/award-pages/art_FS2_SPA.pdf

[8] <https://interaccio.diba.cat/members/ardiacacm>

[9] <https://twitter.com/culturpunk>

[10] <http://ineditviable.blogspot.com/2015/03/notas-para-una-etica-hacker-en-la.html>

[11] <https://espaciorizoma.wordpress.com/>

[12] <https://ldygi.files.wordpress.com/2015/08/un-mundo-comun.pdf>

[13] <https://www.diba.cat/es/web/cerc/interaccio>

[14] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2019/patrimoni-marca-ciutat>

[15] <https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[16] <https://interaccio.diba.cat/node/8169>